

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. VII. Aliud Adversariorum argumentum diluitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

ex conditione ab intrinseco & ex natura rei repugnante; sed solum ab extrinseco, & ex aliqua suppositione accidentali, non debet censeri imprudens, & ridiculum, sed prudentissimum, & summam veneratione dignum; praesertim, quia (ut supra annotavimus) ad universalem provisionem pertinet, velle & decernere plura sub conditione, quae tamen absolute non vult exequi, ob rationes occultas suae providentiae. Quare Adversariorum instantiae, vires tantum habent ab angusta & demissa cogitatione nostra, quam Deum ut particulare agens concipimus, more aliorum quae nobis familiaria sunt, & aegre possumus asurgere ad universalissimi gubernatoris providentiam, nullo sine cohibita, ad quam pertinet plures defectus tum physicos tum morales in hoc universo permittere; & non solum diversa, sed etiam contraria ordinare, ut supra ex Ecclesiaste retulimus.

§. VI.

Aliae objectiones solvuntur.

49. **C**ontra decreta conditionata, supra à nobis *Statuta*, arguit Vazquez in hunc modum. *D. 1. p. 67. cap. 4.* Omne decretum divinae voluntatis, infert & causat aliquam mutationem physicam, & realem in creatura; quia ex illo resultat in Deo ratio rationis de novo, quae cum non possit advenire per mutationem Dei, advenire debet per mutationem creaturae: Sed decreta conditionata quorum conditio nunquam ponetur, nullam possunt inferre, & causare mutationem in creatura, defectu conditionis quae nunquam purificabitur: Ergo illa sunt impossibilia in Deo.

50. Hoc argumentum apud Vazquem palmarium est, & in hoc certamine veluti Achylleum, eoque putat Thomistis terrorem incutere, & impossibilitatem decretorum conditionatorum in Deo, efficaciter demonstrare. Verum illud potest quidem terrere Novitios & Tyrones, non tamen Magistros & Veteranos: ut enim rectè notavit Suarez libro 2. de scientia conditionatorum, ille *Cap. 7. num. 10.* discursus nihil omnino probat, & non solum non demonstrat, sed nec probabiliter quidem suadet quod intendit. Unde etiam Granada, Arrubal, & alij ejusdem familiae, illud argumentum tanquam inefficax rejiciunt: nec immeritò, etenim principium assumptum in Majori, voluntarium est, & manifestè falsum, etiam in sententia defendentium scientiam mediam: ipsi enim fateantur, quòd Deus decrevit concurrere cum voluntate creatà ad actus liberos, concursu generali indifferenti, si ipsa videlicet voluerit influere; & tamen hoc decretum, nullam in ea ponit mutationem realem & physicam; cum Deus habeat hoc decretum (in eorum sententia) etiam respectu eorum qui nihil operantur, in quibus tamen per illud nulla fit realis mutatio. Quamvis ergo decreta absoluta ex parte subjecti, & conditionata ex parte objecti, quae in Deo ponimus, & à quibus certam futurorum conditionatorum veritatem & notitiam volumus derivari, nullam inferant realem & physicam mutationem in creatura, defectu conditionis quae nunquam purificabitur, inde tamen non licet inferre, ea esse impossibilia. Unde

51. Ad argumentum respondeo primò, non semper requiri in objecto realem & physicam mutationem, ut terminet liberum decretum, sed moralem sufficere; ut constat, si ab aeterno Deus de-

cerneret dispensare cum aliquo, in voti obligatione: tunc enim decretum liberum, solum induceret in objecto mutationem moralem. Patet etiam in decreto purè remissivo culpa, quam remitti posse absque physica peccatoris mutatione, multorum sententia est. Idem dicendum est in proposito, nimirum non esse necessarium quòd decreta conditionata, quae in Deo admittimus, inferant mutationem realem & physicam in creatura, pro aliqua differentia temporis, sed sufficere quòd causent in objecto mutationem extrinsecam & objectivam, illud transferendo à statu purè possibilitatis, ad statum futuritionis conditionatae, & ordinando illud ad existentiam sub conditione habendam, à qua omnino abstrahunt, quae purè possibilia sunt.

Respondeo secundo cum Alvarez libro 1. resolutionum cap. 4. num. 10. & de auxilijs disp. 7. num. 32. quòd quando decretum est absolutum, tunc debet inducere in creatura mutationem realem & physicam absolutam; quando autem est conditionatum, non debet inducere mutationem realem absolute, sed solum sub conditione: id est sufficit quòd ex vi illius decreti, realiter mutaretur creatura, si conditio impleteretur. Et haec mutatio conditionata, est sufficiens, ut divina voluntas aliter comparatur ad creaturas, post illud decretum, quam ante: unde in tali mutatione conditionata fundatur respectus rationis, quem intellectus noster concipit advenire Deo, ratione talis decreti.

§. VII.

Aliud Adversariorum argumentum diluitur.

52. **O**bjiciunt tertio Adversarij: Actui voluntatis existenti in Deo, correspondere debet proprium voluntatis objectum praesens, saltem in esse objectivo: At decreto conditionato, non assignatur praesens voluntatis objectum: Ergo illud non est actu in Deo. Major patet; Minor probatur. Objectum voluntatis est bonum: At objectum sub conditione futurum, non est actu bonum, cum non sit actu existens; Ergo nequit esse actu objectum voluntatis divinae.

53. Confirmatur & magis illustratur haec ratio, isto exemplo. Objectum quod actu coloratum non est, sed esset coloratum sub aliqua conditione, terminare nequit actum potentiae visivae existentem de facto; sed solum terminaret illum, si poneretur conditio: Ergo similiter objectum quod actu non est bonum, sed esset sub aliqua conditione, terminare nequit actum voluntatis qui de facto sit, sed solum terminaret illum, si conditio poneretur. Consequentia patet: sicut enim objectum visus est coloratum, ita objectum voluntatis est bonum.

54. Ad objectionem respondeo negando Minorem, ad cujus probationem, distinguo Majorem. Objectum voluntatis est bonum, bonitate praesenti, aut futura; sive absolute, sive conditionate, concedo Majorem. Est bonum bonitate praesenti praesens, nego Majorem; & concessa Minori, nego Consequentiam: quia bonitas futura sub conditione, est sufficiens ad terminandum actum voluntatis praesentem, ut constat in decreto absoluto, quod de facto existit, quamvis illius objecti bonitas de facto non existat, sed extitura sit. Unde

55. Ad confirmationem, concessa Antecedenti, nego Consequentiam, & paritatem: objectum enim

potentiæ visivæ, ob suam materialitatem, est tantum coloratum præsens, non verò absens, vel futurum: secus est in voluntate, quæ cum sit potentia spiritualis & immaterialis, habet pro objecto non solum bonum præsens & existens, sed etiam absens & futurum; ut constat in actu spei, vel desiderij, qui fertur in bonum futurum & possidendum, non verò de facto habitum & possessum.

§. VIII.

Solvitur argumentum cujusdam Recentioris.

57. **O**bjicit insuper quidam Recentior in manuscryptis: Si darentur in Deo decreta conditionata ex parte objecti, qualia admittuntur à Thomistis, Deus haberet affectus aliquo modo contrarios, & inter se non coherentes, tam circa mala, quàm circa bona: Sed hoc absurdum est: Ergo in Deo talia decreta non dantur. Sequela Majoris, quantum ad primam partem, probatur. Si Deus habuit decretum conditionatum quò statuerat quod Ceilitæ proderent Davidem, & ipsum traderent in manus Saül; cum aliunde Deus compulerit Davidem, ut ab ea urbe discederet, ne incideret in hoc malum, sequitur quòd Deus simul voluit, & noluit traditionem Davidis in manus Saül: quod idem est ac si quis præpararet venenum alicui in poculo, quò illi vitam adimeret, & simul omni ratione præcaveret, ne poculum attingeret: quod est simul velle, & simul nolle alicui malè facere. Simili argumento probant secundam partem Majoris: Si enim (inquiunt) Deus habuit decretum conditionatum prædeterminandi Tyrios ad pœnitentiam, si Christus illis prædicasset Evangelium; cum aliunde absolute decrevisset, quòd Christus apud illos nunquam prædicaret; simul & semel voluit illis bene facere, & sollicitè impedire, ne effectum suæ benevolentie consequerentur; qui affectus non videntur inter se coherentes, sed omnino disparati & contrarij.

58. Respondeo negando sequelam Majoris, quoad utramque partem: Illi enim affectus, & illæ diversæ volitiones non opponuntur inter se, cum non terminentur ad idem objectum, eodem modo, sed diversimodè consideratum. Sicut enim mercatores v. g. imminente tempestate, simul volunt projicere merces, voluntate efficaci & absoluta, ad conservandam vitam; & simul nolunt eas projicere, voluntate inefficaci & conditionatâ, si nempe non adesset imminens vitæ periculum; & sicut docent Theologi, Deum habere voluntatem antecedentem de salute omnium hominum (quam D. Thomas supra relatus docet esse conditionatam ex parte objecti) & simul voluntatem consequentem, absolutam, & efficacem salvandi solos electos: quæ duæ voluntates rectè inter se coherent, nec opponuntur; quia licet in idem objectum tendant, non tamen eodem modo, sed diversimodè consideratum, ut in Tractatu de voluntate Dei fusè exponemus. Ita similiter nullum est inconveniens admittere, quòd Deus voluntate absoluta & efficaci, noluerit traditionem Davidis in manus Saül, nec conversionem Tyriorum; & simul utramque voluerit volitione quadam inefficaci & conditionatâ, si nimirum David maneret in Ceila, vel si Christus apud Tyrios prædicaret.

*Disp. 4.
art. 1.*

Tom. I.

DISPUTATIO VI.

De scientia media.

Celebris est hæc Disputatio, scientia enim media, magnum est ac celebre disputandi argumentum, & quæstio magni ponderis ac momenti; cum ex ejus decisione pendeat resolutio omnium ferè quæstionum & controversiarum, quæ inter Thomistas & Recentiores, de divinis prædefinitionibus, de physica prædeterminatione, gratia de se efficaci, & prædestinatione ante prævisa merita, his temporibus agitantur. Unde hæc quæstio accuratè, & diligenter pertractanda est, & veluti ad pondus Sanctuarij ponderanda; id est ad normam Scripturæ, Sanctorum Patrum, & rationum Theologicarum examinanda. Sed priusquam celebrem hanc quæstionem aggrediar, Lectorem eruditum & benevolum præmonitum velim, me nolle cum Adversarijs voluntate & affectu, sed ratione tantum & intellectu contendere; & in hac gravi ac momentosa quæstione, ab omni verborum, & aculeorum amaritudine abstinere: suspecta enim ea est sententia, quæ lucem exosa, nudam & apertam videri refugit, seque convitiis occultat: infirma & rationum indiga, quæ solis se maledictis defendit; illique qui solis se convitiis & verborum aculeis contegunt, rectè à Nazianzeno Sepiis comparantur, quas atramentum ante se evomere aiunt, ut piscatores effugiant, aut conspectum sui eripiant.

ARTICVLVS PRIMVS.

Quid sit scientia media, & in quo differat à scientia conditionatorum, quam Thomistæ in Deo agnoscunt?

Nomine scientiæ mediæ, quam Recentiores ponunt in Deo, intelligitur cognitio certa & infallibilis futurorum conditionatorum, ante decretum actuale & exercitum, quòd Deus prædefiniat, & prædeterminet illorum futuritionem.

Ut clarè percipiatur hæc descriptio scientiæ mediæ, & aperiatur status hujus celeberrimæ quæstionis, quæ inter Thomistas, & Recentiores versatur, & quæ olim coram Clemente VIII. & Paulo V. in Congregatione de Auxilijs, inter Patrem Thomam de Lemos, Sententiam Thomistarum propugnantem, & Patres Gregorium de Valentia, ac Ferdinandum de Vallida, Societatis causam agentes, sapiens agitata fuit, quædam necessariò præmittenda sunt, ac diligenter observanda.

Notandum ergo primò, in hac descriptione scientiæ mediæ, duo præcipuè importari. Primum est, in Deo esse cognitionem certam & infallibilem futurorum contingentium conditionatorum, v. g. conversionis Tyriorum, si Christus apud illos prædicasset, & fecisset signa quæ fecit apud Judæos, ut habetur Matthæi 11. & Lucæ 10. vel traditionis David in manus Saül, si mansisset in Urbe Ceila, ut refertur 1. Regum 13. Secundum est, talem cognitionem esse priorem decretò, & ab illo independentem, ac fundatam in aliquo alio medio, vel ad illa objecta immediatè

Nn iij